

nok ikke for Forholdstalsvalg ogsaa til Folketinget. Vælgerne har aanded lettere, da de saa, at der dog ikke blev mere Forholdstalsvalg, end at man fik Lov til i hver Kreds — og jeg føjer til: i de nuværende Kredse i alt væsentligt — at gaa til Valg paa den gamle Maade.

Man vil altsaa gaa til Valg i alt væsentligt i de nuværende Kredse saaledes, at man slaas om, hvem der kan faa flest Stemmer for sin Kandidat, og saaledes, at den, der har faaet flest Stemmer for sin Kandidat, ved, at denne er valgt. I saa Henseende finder jeg, at det er et godt konservativt Lovforslag, der holder paa det tilvante, det, man har levet sig ind i, og som jeg synes har vist sig godt, ikke mindst i Retning af at vedligeholde, og jeg kan gerne sige forøge den politiske Interesse blandt Vælgerne. Saa vist som det er et Gode for den politiske Udvikling, at den politiske Interesse hos Vælgerne holdes vaagen, tror jeg, vi har Grund til at glæde os over, at der ikke for Tiden i hvert Fald er Tale — ja, det er der nok, men jeg gaar ud fra, at det ogsaa bliver ved Talen — om at komme bort fra det gamle, nemlig Valg i Enkeltmandskredse. Jeg tror ikke paa, at Bestemmelsen om de 20 Suppleringsmandater eller Fordelingsmandater vil medføre nogen større Forandring med Hensyn til Valgene i Almindelighed. En af de Ordførere, der talte i Formiddagsmødet, sagde, at det var for at dulme sin Samvittighed, at man nu havde medtaget disse 20 Suppleringsmandater. Naa, for mit Vedkommende er det ikke for at dulme min Samvittighed, jeg gaar med dertil, men fordi jeg tror, som det ogsaa blev sagt i Formiddagsmødet, at det nok kan have sin Betydning, at et enkelt Parti, som har et meget stort Antal Vælgere, ikke faar saa ringe Repræsentation, som det, saaledes: som sidste Valg bærer Vidnesbyrd om, kan ske. Det er ogsaa af Hensyn til Arbejdet paa Rigsdagen af Betydning, at et Parti, der kan vise tilbage til et stort Antal Vælgere, men sidder med en ringe Repræsentation, dog faar en Mulighed med den Form, man her har givet Valglovsforslaget, for at skaffe sig maaske ikke den fulde Repræsentation, som det efter matematisk Beregning — jeg bruger ikke Ordet „matematisk“ i nogen daarlig Betydning — kunde have Krav paa, men dog en Tilnærmelse dertil. Jeg ser nok, at naar man skal have disse 20 Suppleringsmandater — og jeg erkender, at det sikkert ikke godt kan være færre, naar der skal opnaas tilnærmelsesvis, hvad

der er tilsigtet —, vil det medføre, at vi faar et noget større Antal Folketingsmænd, end maaske mange har ønsket, og end der tidligere har været Tale om, i hvert Fald været Forslag om; men det vil jeg ikke netop beklage. Jeg tillægger det ikke saa stor Betydning, at jeg af den Grund skulde være Modstander af Forslaget om disse 20 Suppleringsmandater.

Der er her Grund til at erindre, at hver eneste Forandring af Valgloven, som er gennemført, har ført til Forøgelse af Folketingsmændenes Antal, og ikke alene ved Gennemførelsen, men ogsaa ved Behandlingerne af Valglovsforslag er man her i Folketinget gaaet op med Antallet. Det skete saaledes ved Behandlingen af det Valglovsforslag, der i Samlingen 1909 — 10 — jeg tror, det hed til at begynde med: Forandring i den midlertidige Valglov, maaske endog: Midlertidig Forandring i den midlertidige Valglov eller lignende — blev fremsat af den nuværende Forsvarsminister og indeholdt 127 Kredse, hvilket Antal under Behandlingen i Udvalget og derefter i Tinget blev forhøjet til 129. Der var da 3 Medlemmer af Højre i Udvalget — Højre var den Gang ikke saa lille et Parti, som det nu er blevet —, og saa vidt jeg husker, var de ikke med til at foreslaa Forøgelsen af Antallet, men ellers var Medlemmerne af de andre Partier enige derom. Det var et af de ikke faa Vidnesbyrd om, at enhver Forandring af Valgloven medførte en Forøgelse af Antallet af Mandater. Jeg har derfor ikke nogen Sinds nærer nogen Illusion om, at vi ved Indførelsen af Forholdstalsvalg i Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse skulde opnaa en Formindskelse af Antallet af Mandater. Jeg har set og hørt adskilligt baade for og imod en Forøgelse af Folketingsmandaterne. Det er sagt, at det at forøge Folketingsmændenes Antal vilde ikke betyde en Forbedring af Kvaliteten af Folketingsmændene, og at det vilde føre med sig, at Forhandlingerne trak i Langdrag, og at det vilde blive vanskeligt at opnaa noget. Jeg har ogsaa hørt, at netop det, at man faar smaa Kredse, hvilket betyder, at man faar flere Folketingsmænd, er en Fordel, fordi det betyder, at det bliver lettere at tilvejebringe den nære Forbindelse, den stærke Vekselvirkning mellem Repræsentanten og hans Vælgere, og at det er en af Fordelene i et lille Land, at man kan skaffe de smaa Kredse uden at faa en uforholdsmæssig stor Rigsdag. Jeg skal ikke nu komme ind paa dette; der er